

www.e-rara.ch

**Demosthenis Oratorum Graeciae principis Opera, quae ad nostram
aetatem pervenerunt, omnia**

Demosthenes

Basileae, [1549]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-93319>

[Demosthenis Oratio De Foedere Alexandreo.]

---

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

fuerint audientes. Siue enim pace conciliata, Megalopolitæ adhuc Thebanorum societati adhærebunt: omnibus nimirum perspicuum erit, avariciâ & emolumenta Thebanorû, nō æquitatem eos sequi: siue Megalopolitæ socios nos sine fraude facient, & Lacedæmonij pacē turbare tamen conabuntur, celare profectō neminē poterunt, se non de hoc laborare, ut Thespiæ instaurentur, sed ut Thebanis hoc bello conflictantibus, interim ipsi Peloponnesum subigant. Demiror autem quosdam qui formidandum censent, si Thebanorum socij Lacedæmoniorum hostes sint: sed si Lacedæmonij illos ipsos euerterint, id formidandum non censent, præsertim cum tempus re ipsa nos docuerit, Thebanos semper his socijs uti

A Lacedæmonijs plus esse periculi, quàm a Thebanis.

Metuendum, ne Arcadibus desertis, uel Lacones, uel Thebani nimis crescant.

Arcadum consuetudine tam Thebanorum quàm Laconum potentiam minui.

Conclusio.

contra Lacedæmonios: Lacedæmonios autem, dum eosdē habuere, contra nos illis fuisse usos. Proinde illud etiam cogitandum censeo, si uos Megalopolitas non receperitis, si expugnati & profligati fuerint, Lacedæmonios statim potentes fore: sin fortē manserint incolumes (sicuti nonnulla iam præter spem euenerunt) firmos Thebanorum socios meritō futuros. At si receperitis, salutē ij a uobis accipiet. Sed euentum & periculi cōsiderationē trāsferamus ab eis, idēq; negociū in Thebanis & Lacedæmonijs cōsideremus. Si igit Thebani, bello, ut debet, subacti fuerint: iusto maiores non erūt Lacedæmonij, quod Arcades aduersarios in uicinia habebūt. Sin Thebani fortē emerferint, incolumesq; manserint, & nō cōciderint: saltē infirmiores erūt, postq; hi socij nobis facti, et per nos cōseruati fuerint. Quare modis omnib. expedit, ut Arcades neq; deseramus: neq; cōmittamus, si fortē māserint incolumes, ut aut suis euasisse uiribus, aut aliorum opera, ac nō uestra ope cōseruati esse uideant. Ego quidē, Athenienses, deos testor, me neutros uel amare uel odisse priuatim, sed ea dixisse quæ uobis pfutura putē. & uos hortor & moneo, ne Megalopolitas deratis, neq; in uniuersum quēq; imbecilliorē obijciatis uiolētia potētiorū.

LIBANII ARGUMENTVM IN ORATIO.

nem de fœdere Alexandreo.

Quam Alexander Macedo Messenam Philiadæ tyranni filijs restituisset: accusat eum de fœdere, facto per Athenienses & Græcos, uiolato. affirmat etiam Macedones multis alijs in rebus pactis non stetit: idq; non negligendum suadet. Videtur autem hæc oratio falso tribui Demostheni. nec enim forma orationis cum alijs Demosthenicis conuenit, sed ad Hyperidis stylium propius accedit, cum in alijs, tum uerbis quibusdam, huic quàm Demostheni magis usitatis, ueluti νεώτατοι, id est noui homines, uel, nuper ditati, & βδελυγνέται, id est, improbi, ac petulanter ager.

DEMOSTHENIS DE FOEDERE

ALEXANDREO ORATIO, HIERONYMO Vuolsio interprete.

Perstringit oratores, qui fœderis prætextu Alexandri tyrannidē foueant.

Ehemeter, Athenienses, probandi sunt, qui exhortant & iubent, ut pactis et cōuentis stemus, si ita sentiūt, ut loquunt: liberū enim populū nihil perinde decere existimo, ut æquitatis & iustitiæ præcipuū studiū. Decet igitur, ut qui ad hoc tā opere hortant, non uerbis abutentes obstrepant, atq; interim quiduis potius agāt, sed ut nūc censuram subeant, ac in posterum uos, hac in re uel dicto audientes habeant, uel omissa contentione, dandi consilij locum his relinquant, qui uerius de

de iure pronunciant: ut aut ultro iniuriam sustineatis, & hoc ipsum iniuriarum auctori condonetis: aut statuentes maximi faciendam esse iusticiam, sine ulla cunctatione et reprehensione, eo quod expediet, erga omnes utamini. Si igitur ipsum foedus, & iusiurandum de communi pace datum, consideretur, perspicue cernitur, qui nam sint qui iam illud uiolarint. Atque ego (ut magnis de rebus) compendio uos docebo. Si quis uos roget Athenienses, quam ob rem grauissimè indignaremini: respondebitis opinor omnes, si quis uos cogeret, si hoc tempore uiuerent Pisistratidæ, & si quis uim faceret, ut eos in integrum restitueretis: uos correptis armis quiduis potius periculi subituros, quam ut eos admitteretis. aut si uobis persuaderi pateremini, pro gre emptis mancipijs seruitutem seruituros, eoq; magis, quod famulum nemo uolens occidit: at tyrannide oppressos uidemus non modò indicta causa occidi, sed eorum etiam uxores & liberos ad stupra contumeliose abripi. Alexander autem contra iusiurandum in communi pace perscriptum, Philiadæ liberis, qui tyranni sunt, Messenam reducendis, nunquid iustitiæ rationem habuit: ac non potius suo tyrannico more usus, tum uos, tum pactionem communem pro nihilo duxit? Neq; uerò si quis uobis eam necessitatem imponat, iniquissimis ferre animis oportebit. Sin alibi usquam iusiurandum uobis datum uiolatur, boni consulendum erit, ommissa defensione foederis: neq; quum quidam hic uos incitent, ut foedus seruetis, tanta licentia concedenda illis est, à quibus ita palam uiolatum est. Hæc enim admitti nequaquam possunt, si ius exequi uelitis. Nam illud etiam in foedere est adscriptum, ut pro hoste habeatur is qui talia egerit, qualia studio habet Alexander, ab omnib; ijs qui pace comprehendunt, utq; omnes & regnum eius & ipsum bello petant. Quare, si quæ conuenere, seruare uolumus, hostium numero habebimus eum qui tyrannos restituit. At uerò dicent isti tyrannorum studiosi, Philiadæ liberos Messenij antequam foedus feriretur, imperasse, ac proinde restitutos ab Alexandro. Sed ridicula est ista ratio, quum Lesbij tyranni sint eiectione Antissa & Ereso, damnata ipsa gubernationis forma ut iniusta, qui ante foedus dominati sunt, Messenæ tolerandos esse, cum utrinque sit eadem indignitas. Deinde & foedus, statim ab initio Græcos liberos esse, suisq; uiuere legibus iubet. Quid igitur absurdius, quam caput de libertate Græcorum, principem tenere locum in foedere: & existimari, illum qui eosdem seruitute opprimit, nihil communibus pactis fecisse contrarium? Quare necesse habemus, Athenienses, si modò fidem seruabimus, & iustitiam colemus, quò nos isti uocant, ut modò dicebam, correptis armis, adscitisq; socijs qui uolunt, foedifragis inferre bellum. An uerò, cum putetis aliquando ipsam occasionem ualere, ac sine iustitia id quod expediat, conficere: nunc postquam & occasio, & ius & utilitas unà concurrunt, aliud quoddam tempus expectabitis, tum uestræ, tum reliquæ Græciæ libertatis uindicandæ? Iam ad aliud iuris caput uenio: scriptum est in foedere, si qui respublicas apud quosque receptas tum, cum in pacem iurarent, abrogauerint, ab omnibus ijs ad quos pertineat pax, pro hostibus esse habendos. Considerate autem

Propositio.
Foedus esse ab
Alexandro uiolatum.

Tyrannidis
mala.

Philiadæ ty-
ranni liberi Mes-
senam reducti

Refutatio.
Non si Philiadæ liberi ante
foedus regna-
runt, eos resti-
tutos fuisse.
Lesbij tyranni:

Conclusio, 6.
portere bellū
geri.

Ab occasione,
iure, utilitate.
a Pellene ser-
uitute oppressa

*Inuehitur in
mercenarios
oratores.*

*Ita seruandum
foedus, ut neu-
tri parti fiat in-
iuria.*

*Receptus sta-
tus tuendus.*

*3 Pædotriba
contra foedus
Sicyonem re-
stitutus.*

Athenienses, Achæos qui Peloponnesum incolunt, liberas habuisse ciuitates. At Macedo nunc Pellenæorum rempublicā abrogauit, eiectionis plurimis ciuibus, illorumque opes seruis tradidit, Chærone Palestrita tyrāno imposito, nos uero pacis eius participes sumus, quæ mandat, ut talia qui fecerint, pro hostibus habeantur. Quæ quum ita sint, utrum communibus mandatis parebimus, habituri eos pro hostibus: an uero aliquis ex eorum numero, qui Macedoni mercede conducti seruiunt, & in uestram perniciem locupletati sunt, tam erit improbus & perfrectæ frontis, ut id fieri oportere neget? Nec enim horum quicquam eos præterit: sed tanta illorum insolentia est, ut exercitibus tyranni tanquam custodia muniti, uos & iusiurandum uiolatum seruare hortentur, quasi uero ille periurij etiam dominus sit: & uestras leges uos abrogare cogāt, dum & sententijs iudicum damnatos absoluūt, & alia eiusdem generis infinita quæ pugnant cum legibus, committere uos cogunt. nec iniuria. Nam qui semet ipsos in patriæ perniciem uendiderunt, hi fieri nequit, ut leges & iusiurandum curent: sed solis nominibus abutentes, fucum faciunt his, qui non ut iudices, sed tanquam fallendi temporis gratia concionibus interfunt: neque putant præsentem hanc tranquillitatem, aliquando fore causam subitæ & magnæ tempestatis. Ego uero iubeo, quemadmodum initio dixi, parere his qui affirmant communia pacta seruari oportere. nisi fortè illud putant, cum dicunt standum esse iureiurando, se non hoc dicere, nullam accipiendam esse iniuriam: & neminem animaduersurum opinantur, tyrannides pro democratijs constitui, & respublicas abrogari. Hoc uero cum primis est ridiculum: quum foedere sit promulgatum, assessoribus & alijs ad communem custodiam delectis esse prouidendum, ne in urbibus ad quas pax attineat, cædes fiant, aut exilia contra leges in illis urbibus usitatas, ne uel pecuniæ publicentur, ne uel leges agrariæ ferantur, ne uel nouæ tabule fiant, aut serui ad pileum uocentur, nouarum rerum studio: isti tantum absunt, ut quicquam tale prohibeant, ut etiam adiutores sint. Quia non iure optimo pereant, cum tantas clades in urbes inuehant, ut propter earum cladum magnitudinem, illis qui tot numero sunt, mandatum sit, ne ad eas conuiuèrent? Nunc aliud ostendam, quo solutum est foedus: Scriptum est, non licere ut exules progressi ex aliqua urbe foederata, infestis armis ullam urbem foederatā aggrediantur. quod si fiat, eam urbem, è qua profecti sunt, foedere excludendam. At Macedo tam expedite arma circumtulit, ut nunquam ea deposuerit: sed etiam nunc ea gerens, quantum potest omnia peruagetur: idque tanto nunc magis quam prius, ut per mandatum cum alijs in alias urbes, tum Pædotribam Sicyonem restituerit. Quare si communi foederi parendum est, ut isti aiunt: foedere nostro excludentur urbes quæ talia peregerunt. Quod si uera occultanda sunt, nihil dicere necesse est, Macedonicas eas esse. Sin ministri Macedonis, aduersarii uestri, mandare non desistunt, ut quæ communibus pactis continentur, exequamini: pareamus eis, quoniam æqua dicunt: & quemadmodum iusiurandum iubet, excludamus illos foedere: ac delibereamus, quomodo tractandi sunt, qui pro dominis sese gerunt, libidinemque

nemque suam sequuntur, & perpetuo uel insidias struunt, uel agunt prohibita, pacemque communem derident. Quam enim ob causam isti negabunt ita esse faciendum? Num pactiōem, quatenus ea reipublicæ nocet, ratam esse uolunt: quatenus uero eidem salutaris est, sustulerunt? Nunquid hæc iure fieri uidentur: ac si quid in iureiurando pro hostibus, & contra nostram ciuitatem facit, id perpetuo confirmabunt. Sin aliquid uestrum contra illos, simul & iustum & utile fuerit, illud sibi oppugnandum esse perpetuo, arbitrabuntur. Vt uero euidentius etiam intelligatis, neminem Græcorum uos unquam accusaturum esse, de communibus pactis ulla re uiolatis: sed & gratiā habituros, quod soli foedifragos coargueritis: pauca de multis quæ dicenda essent, percurram. Cōtinetur alicubi in foedere, ut foederati mare nauigent, & nemo eos prohibeat, neque quisquam naues eorū exceptet. Sin hæc aliquis uiolarit, ut ab omnibus foederatis pro hoste habeatur. Atqui Athenienses, uos euidentissimè scitis, hoc à Macedonibus esse factū. Nam eò uiolentiæ processerunt, ut omnes naues Ponticas Tenedū pertraxerint: ac tergiuersantes, non prius dimiserint, quam uos decreuissetis centū triremes esse cōplendas, & statim in mare deducēdas, & ducem eis Menestheum præfecissetis. An non igitur absurdū est, quū tot ac tanta delicta sint alterorū, istos illorū amicos à peccādo eos nō deterre re, sed nobis suadere, ut pacta usque adeo neglecta seruemus: quasi uero in illis & hoc adscriptū sit, ut ipsis delinquere liceat, alteris nec ulcisci iniurias sit concessū. Nōne uero simul & iniquè & stupidè egerunt, qui iusiurandum usque adeo uiolarint, ut minimū abfuerit, quin ob illam perfidiā principatus maris eis iurè eriperetur: & nunc etiā ius hoc nobis sine crimine suppeditant, si persequi uoluerimus. Non enim quod peccare destiterunt, eo minus communia pacta uiolarunt scilicet: sed beati sunt, quod interim fruuntur ignauia uestra, quæ suum ius persequi nunquam instituit. Atque hoc contumeliosissimum est, quod reliqui Græci, & Barbari omnes, uestras inimicitias metuunt: at isti noui homines uos eò redigunt, ut ipsi uosmet aspernari cogamini, alia uobis persuadēdo, alia ui extorquēdo: perinde ac si inter Abderitas, aut Maronitas, non inter Athenienses rempublicā gerāt, qui cū opes uestras extenuēt, aduersariorū amplificēt, interim non animaduertunt, se confiteri urbem nostrā esse insuperabilē, dum hortantur ut ius non iuste custodiamus: ut quæ hostes facile superasset, si utilitatis rationē habere uoluisset. Iurè aut in hac sentētia sunt. Dum enim maris imperiū citra controuersiā, idque solum tenuerimus: ad terrestria pericula propulsanda, facile alia supplementa his copijs, quas in procinctu habemus, inuenire licebit. Præsertim cum fortuna eorū insolentiam deprefserit, qui tyrānicorū exercituū custodia muniebant: atque eorū alij perierint, alios res ipsa docuerit esse cōtemnendos. Quod igit ad naues attinet, in quō momēti plurimū est, id Macedo præter alia supra commemorata, uiolauit. Sed inter omnia Macedonū facta cōtumeliosissimū et insolētissimū illud est, quod nuper accidit, quod ausi sunt contra cōmune foedus cū ipsis iunitū, in Piræū appellere. & hoc, Athenienses, non quia una triremis fuit, ideo paruū ducendum est: sed eos periclitari patientiā nostram uoluisset,

4 Naues à Macedonibus exceptatæ & detentæ.

Insestatio mercenariorū oratorum.

Atheniensium potentia.
5 Triremis Macedonica in Piræum appulsa.

ut pluribus idem facere liceret, statuendum, & ut declararent, sicut etiam in cæteris factum est, se communia decreta non curare. Nam eos ita paulatim irrepere, & nos assuefacere uoluissē ad tales accessus perferendos, etiam inde perspicitur, quod is qui tum nauim appulit (quem statim unā cum triremi perditum à uobis oportebat) petijt, ut in nostris portubus parua nauigia fabricari liceret. Nam cui tandem fuit obscurum, eos id consilij habuissē, ut intra portum statim essent potius, quā ut in eum apellerent: & si paruula nauigia toleraremus, paulo pōst triremes quoque: & si primum paucas, paulo pōst multas. Nec enim dici potest, quum Athenis magna copīa sit lignorum ad naues fabricandas, quæ ligna & è longinquo, & difficulter importantur: in Macedonia, quæ etiam alijs qui uolunt, ea uilissimo precio suppeditat, penuriam extitisse, sed arbitrabantur naues ibi simul & fabricādas, & in portu iam dicto implendas esse: quum communi fœdere sit sancitum, ne quid tale admittamus: eamq; licentiam indies fore maiorem. Vsq; adeo illi nos è sublimi despiciunt, propter nostrates doctores, qui eis dictant quid faciendū sit. Sic unā cum istis cuiusdam ineffabilis dissolutionis & ignauīæ nostrā urbem condemnant: neque eam futura prouidere, neque unquam cogitare putant, quomodo tyrānus iste communi fœdere utatur. quibus ego, Athenienses, uos hortor ut pareatis, quemadmodum ego docui: & confirmare possim, ut qui hac ætate sum, nos & iure nostro citra cuiusquam reprehensionem, & occasionibus sine ullo periculo usuros, quæ nos ad prosequendas nostras utilitates incitant & urgent. Nam insuper etiam communi fœderi adscriptum est, Si participes communis pacis esse uelimus, at uerbum illud, Si uelimus: etiam contrarium complectitur, an unquam desistere uelimus aliorum ductum & auspicia turpiter sequi: an uerò ne recordari quidem ullius præclari facinoris, quæ ab antiquissimis temporibus plurima nobis præ cæteris omnibus relicta sunt. Si igitur iusseritis, Athenienses, decernam, ut fœdera iubēt, fœdifragis bellū esse inferendum.

Superbia Macedonum & proditorum.

Conclusio.
Fœdus esse tuendum.

SI VELI
MV S.

DEMOSTHENIS EXORDIA CON-

CIONVM, HIERONYMO VVOL-

sio interprete.

AD LECTOREM.

Irari nemo debet, tantum abesse nostræ ætatis homines, quantum uis ingeniosos, ab excellentia ueterum oratorū. Nam ut de ratione discendi peregrinas linguas difficillima, quæ nobis magnam ætatis partem intercipit, taceamus: quotusquisq; tam continenter uiuit, tanto studio se exercet, ut cum de alijs plerisq; tum uerò de Demosthene memoriæ proditum est? Ac alia quidem admirabilia de illius exercitationibus apud Plutarchum legere licet. Sed ex his etiam progymnasmatibus, quæ ideo πρὸς τὴν ἀκρόασιν inscribuntur, quod accommodata essent ijs orationibus, quæ in frequenti Atheniensis populi conuentu haberentur: satis apparet eum tanquam arcum, sic animum ad omnes publicorum negotiorum occasiones intentum habuisse, domiq; per ocium difficilissimam oratoriæ dictionis partem (principijs enim inuentis, reliqua deinde sua sponte propemodum sequuntur) esse meditatum. Vnde id consecutus est, ut iam bis mille ferè annorum spacio nemo extitisse putetur, qui uel eloquentia uel sapientia cum eo conferri mereatur. Sic Cicero etiam lib. 16. ad Atticum: De gloria, inquit, librum ad te misi, & in eo procemium id est quod in Academico tertio, Id euenit ob eam rem, quod habeo uolumen procemiorum, ex